

Pracovní list č. 11

Plazi – krokodýli – mladší

<i>Věková skupina:</i>	2. – 3. třída
<i>Počet stran:</i>	4
<i>Časová náročnost:</i>	15 minut
<i>Vzdělávací cíl:</i>	Děti ví, že kajman je masožravec.
<i>Postup při vypracování:</i>	Děti si poslechnou pohádku, najdou všechna kuřátka na pracovním listu, obrázek si mohou vybarvit a pak jdou hledat kajmana. (na obrázku je 13 kuřat)
<i>Zpracovala:</i>	Alena Procházková
<i>Ilustrátor:</i>	Vítudanish Dara, student Gymnázia Dr. J. Pekaře
<i>Rok zpracování:</i>	2017
<i>Použité zdroje:</i>	

1. BLÁHOVÁ, Dagmar, DUNGEL, Jan, 1997. *Pohádky z klonání kapsy: Australské pohádky Bláhové Dáši*. Praha: Egmont ČR. ISBN 80-7186-224-X
2. ČIHAŘ a KOL., 1988. *Příroda v ČSSR*. 3. rozš.vyd. Praha: Práce.
3. ZELINKA, Jaroslav, VOŽENÍLEK, Petr, 1998. *Krokodýlové: přežívající současníci dinosaurů*. Úvaly: Ratio. ISBN 80-902312-3-3.
4. ZICHÁČEK, Vladimír, 1995. *Zoologie*. Olomouc: Fin. ISBN 80-85572-74-5.
5. ZWACH, Ivan, 1990. *Naši obojživelníci a plazi ve fotografii*. Praha: SZN. ISBN 80-209-0053-5.

Pracovní list č. 11: Plazi – krokodýli A

Teoretické informace

Krokodýli jsou vodní plazi. Žijí obojživelným způsobem života v tropických a subtropických řekách a jezerech, někteří i v mořích. Nepříznivé klimatické období přečkávají zahrabáni v bahně. Jejich tělo kryje pancíř z rohovitých desek, zpevněných na hřbetě často i deskami kostěnými. Krokodýlové jsou aktivní zejména za soumraku a v noci.

Kajman brýlový

Vzhled

Obvykle dorůstá délky 1,4–1,9m. Zbarvení má šedé, olivové, hnědé až černavé. Jeho tlama je asi 1,5krát delší než její šířka. Přední koutky očí spojuje mírně dozadu prohnutá lišta připomínající příčku brýlí, podle níž druh dostal jméno. V horní čelisti má 14–15 zubů a v dolní čelisti 18–20 zubů. Mezi čelistmi je na každé straně 5 zubů. Hřbetní štít je tvořen 8–10 podélnými a 18–19 příčnými řadami štítků. Oba kýly se vzadu na ocase spojují v jediný nepárový kýl. Od krokodýla se liší tím, že při uzavřené tlamě nemají viditelný 4. zub dolní čelisti, který zapadá do jamky v čelisti horní.

Rozšíření

Vyhledává břehy pralesních, pomalu tekoucích řek i jejich klidné přítoky a přilehlá zátopová území savan, močály a zarostlá jezera. Vyskytuje se ve Střední a Jižní Americe.

Aktivita

Kajman většinu dne tráví buď na souši, kde se vyhřívá, nebo nehybně ve vodě. Aktivní začíná být za soumraku a v noci.

Způsob života

V teplých dnech neopouštějí vodu a v období sucha se zahrabávají do bahna na dně.

Potrava

Potrava je různorodá, od korýšů a měkkýšů přes ryby, obojživelníky a plazy až savce velikosti jelínků a vepřů. Menší kajmani do 1 m upřednostňují bezobratlé živočichy, příp. ryby a malé savce.

Rozmnožování

K páření dochází ve vodě. Samice naklade 20-50 vajec do hnízda, které si dělají z rostlinných zbytků o rozměrech asi 117x105x45cm. Samice aktivně chrání hnízdo. Mláďata se zdržují i déle než rok po narození u samice.

Délka života

Dožívá se 25–35 let.

Zajímavost

Je schopen tolerovat i mírně slanou vodu. Má výborný sluch i čich. Vydrží až hodinu pod vodou a až 6 měsíců bez potravy.

(Počet kuřátek v obrázku – 14)

Plazi – krokodýli

Pohádka o starém krokodýlovi

(z australské lidové pohádky překlad Dagmar Bláhová)

Citace z knihy: *Pohádky z klokaní kapsy: Australské pohádky Bláhové Dáši*

Kdysi dávno žila v tom nejdlehlším koutě Austrálie holčička jménem Melissa. Bydlela společně se svým dědečkem na velkém statku, kde chovali spoustu nejrůznějších zvířat.

Byli spolu moc šťastní, ale jednoho dne se z kurníku začala ztrácet kuřátka. A od toho dne, se každé ráno ztratilo jedno. A dědeček z toho byl moc a moc smutný, a proto se rozhodl, že musí najít viníka. Protože Melissa nerada viděla svého dědečka nešťastného, rozhodla se mu pomoci. Nejprve se tedy vydali ke kurníku, aby našli nějaké stopy a zjistili tak, kudy neznámý zloděj odešel. Chodili stále dokola, když dědeček dramaticky zvolal: „Ti zloději museli být dva! Podívej se na ty stopy, holčičko!“ Melissa se ale jenom zasmála a odpověděla: „Ale dědečku, to jsou přece stopy nás dvou. Chodíme pořád dokola a pronásledujeme své vlastní stopy“. Protože měla Melissa pravdu a jediné stopy okolo kurníku patřily jim, rozhodli se začít hledat u řeky. Když vyrazili na cestu, Melissa uviděla obrovského motýla: „Myslíš, dědečku, že by on mohl být zloděj našich kuřátek?“ „Ale kdepak, ten je přece moc malý na to, aby unesl celé kuře. „Jakmile dorazili k řece, hned jim bylo jasné, kdo že je zloděj jejich kuřat. Na břehu řeky ležel velice starý zubatý krokodýl a z tlamy mu koukalo žluté pírkó. Dědeček vykřikl: „Rychle utíkej domů a přines mi mou pušku!“. Melisska se ale nikam nerozběhla. Bylo ji starého krokodýla líto a moc dobře věděla, že každý má právo jíst. A tak ji napadlo, že existuje i lepší řešení.

Od toho dne každý večer před spaním nachystala starému krokodýlovi před kurník dobrou večeři. A všichni byli spokojení. Dědeček se nemusel obávat o svá kuřátka, která klidně spala ve svém kurníku, krokodýl spokojeně oddychoval s plným žaludkem. A Melisska? Ta byla moc ráda, že všechno dobře dopadlo.

Najdi všechna **ukradená kuřátka**, kterým se podařilo krokodýlovi poschovávat, obrázek si vybarvi a pak jdi najít našeho kajmana.

